

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Gróf Cziráky Jánosné emléke.

A budapesti „Oltáregyesület“ mult vasárnap tartott gyászünnepén siratta el a haza tórángu hölgyeinek egyik legnemesebb-jét és emelt oszlopot a szivekben az evangéliumi szeretet tüzétől lángoló nemes lélek emlékeinek gróf Cziráky Jánosnénak. A miénk volt ő mig élt, de szeretetével az egész hazát, szívének minden dobbanásával pedig Istené. Emléke soká élni fog közöttünk, hisz megnyugszik a szív is, jól-ész érzés tölti el, ha csak emléken is eljárhatunk ahhoz, ki a ridegen számító világ kufár szellemén felül emelkedve, gyenge nő léteire többet tett anyaszentegyháza érdekében és a szeretet tényeivel a társadalomban, mint sok ezren. Méltó volt tehát és a szeretetnek megnyilatkozása az Oltáregyesület által tartott gyászünnep, melyben a haza legelőkelőbbjei áldoztak az elhunyt nemes lélek emlékének, ki 44 éven keresztül volt tevékeny elnöknője az oltáregyesületnek.

Steiner Fülöp dr. megyés püspök mondotta az emlékbeszédet az elhunyt elnöknő fölött. A jelen voltak mély meghatottsággal hallgatták az apostoli buzgóságu főpap beszédét, melyet teljes egészében itt közlünk olvasóinkkal:

Aldassék, vég nélkül és dicsőségteljes a legfőbbesobb Oltári szentség most és mindörökké. Amen.

Mélyen tisztelt Oltáregyesület!

Midőn a nagy egyháztudor, Nazanzi szent Gergely szent életű nővére felett, (Gorgonia felett tartá az egybegyűlt hívek előtt, kik e szentséges élet tanni valának, halotti beszédjét, kegyelet megemlékezését e szavakkal kezdé: Nővéremet dicsőírvé, családi ügyet magasztalok; de azért, hogy családi ügyet magasztalok, nem hütlén az igazsághoz magasztalásom, hanem elismerésre méltó, mert igaz, amit magasztalok. S ha akarnék is kedvezésből szólni, nem tehetném, mert beszédem között és az igazság között mint bíráló áll a hallgató, aki, ha igazságos, helytelenitén a meg nem érdemelt dicsőítést s követelné a megérdemeltet. (Or. 11. in laudem sororis Gorgoniae.)

A szent egyháztudor testvéri szeretetének e szavai vezérelnék és buzdítanak, midőn egyházmegyém egy áhítatos hívőjéről, a budapesti központi oltáregyesület nagyérdemű alapítójának és elnöknőjének, bátran mondhatom valóságos anyjának áldásos működéséről, ezen egyesület óhajára és körében, hálás kegyelettel megemlékezem, hogy az egyesület — miként szent Jeromos Heliodor püspököt vizsgáltálá ücscsének Nepotiannak halála felett, — hallja annak dicsőitét, akinek erényei felett mindenkor örvendezett. (S Hier. ad Heliodor. de morte Nepotiani.)

S e megemlékezéssel mit sem vonok le az Oltáregyesület vasárnapjának szent ünnepeléséből, sőt annak hatványozásához óhajtok s vélek Isten szent kegyelmével járulni; hisz az Oltári szentségben jelenlevő Ur Jézus hűségese imádjának ragyogó példáját tárom követésül az Oltáregyesület tagjainak áhítatos szíve elé.

Az Oltáregyesület alapítója, elnöknője volt az Istenben elhalálozott úrnő.

Az Oltáregyesület katolikus egyesületek legeseje, legmagasztalója. Feladata királyi szolgálat, a legfőbb, a legszentebb királyi szolgálat, mert a Királyok Királyának a szolgálata, a kitől e nagy szentségben annyi közönyös szív megtagadja a köteles hódoló szolgálatot, a kit e nagy szentségben annyi hálátlan szív illet bántalmakkal; a Királyok Királyának szent szolgálata, akit közöttünk tart az Oltáriszentségben túlaradó szeretete, daczára a hideg szívek annyi közönyének, annyi bántalmának, annyi szentségtörő merényletének.

E nagy Királynak, e mérhetlen szerető Királynak szolgálni a legfőbbesobb Oltáriszentségben, ez az Oltáregyesület szent és magasztos feladata.

Buzdítani, vonzani a szíveket a tabernákulumhoz, a nagy király trónjához, hogy földre borulva, imádó hódolatukat neki bemutassák. Buzdítani, vonzani a fájdalom sújtotta szíveket, hogy hallják, kövessék a tabernákulumban lakozó legszentebb Szív mérhetetlen szeretetének hívó szavát: Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtok és terhelve vagytok, én megvizsgáltalak titeket. (Máté 11, 28.) Buzdítani, vonzani a szíveket oltárainkhoz, hogy imádó hódolattal, legmélyebb alázattal vegyenek részt a nagy Király szentséges áldozatában s vegyék magukhoz a mennyei eledelt, a melyet készített nekik. A leghálás viszonszeretettel hónaponkint legalább egy óraig virrasztani (Máté 26, 40.) a nagy Királyllyal az Oltáriszentségben s imádni (It, pótlásul, elégtételül, kérelésül annyi hálátlan szív bántalmiért. Ime az Oltáregyesület királyi szolgálatának legelső, legfőbb feladata.

Midőn Krisztus, a nagy Király, annyi véres üldözés után a katakombák sötét üregeiből győzelmi seregével s szent oltáiraival a föld felszínére felvonult, a rendíthetetlen hit, amelyért elvérzettek martírjainak milliói, a rendíthetetlen hit, hogy az Oltáriszentségben a kenyér és bor színe alatt jelen van istenségevel, emberségevel Istennek egyszülött Fia, e rendíthetetlen hit szolgálatába véve ihleté a művészeteket, hogy mérhetlen szeretettel és alázattal a kenyér és bor színe alá rejtőző nagy Királynak méltó hajlékot készítsen, s diszítse oltárait. Elhozta Jézusának lábaihoz az oltárra, a tabernákulumba, a föld szinaranyát és drágakövet, a tenger drága gyöngyeit, s a nyers anyag a szent ihletű művész eszméjének, kezének, engedelmeskedett, hogy remekműve legyen az Oltáriszentségben jelen levő nagy Király szolgálatára, dicsőségére. E rendíthetetlen hit alkotta hatalmas domjainkat, a szobrászat, a festészet, a szövőművészet remekét e nagy király dicsőségére templomainkat; a melyek némán, de szépeggükkel és fényükkel hangosan zengik szentegyházunk dicsőimuszát: Tantum ergo Sacramentum venere mur cernui: e nagy Szentséget leborulva imádjuk.

Az Oltáregyesület buzgón követve az ájtatos hívek példáját, akik az édes Üdvözítőnek szolgálnak vala vagyonukból, (Lukács 8, 3.) midőn örök üdvünkért szegénységet járdaht e földön: követve az áhítatos lelkek példáját, akik az Apostol tanulsága szerint a szentek szolgálatára szánták magukat, (2. Kor. 16. 15.) szent buzgalommal diszítik a nagy Király szegény hajlékait s oltárait.

Ime a szent és magasztos egyet ujjabb feladata, szoros összefüggésben fíteladatával, az imádással; s minden ajándék, a melyet a

nagy Királynak nyujt, a hódolat és imádás kedves ajándoka, legyen az a gazdagnak aranya s drágaköve, vagy a szegény özvegy fillére; s minden ajándék, minden kézmozdulat templomaink oltáraink díszítésének szolgálatában minden gond és fáradozás e szent feladatban egy ima, ismétlése a me ható egyleti röpimának: Aldassék vég nélkül és dicsőségteljes a legfőbbesobb Oltáriszentség most és mindörökké.

Ime, mélyen tisztelt Oltáregyesület! szent és magasztos egyetűk czélja és földadata, szent és magasztos királyi szolgálata, amelyet teljesítenek Jézusnak a legfőbbesobb Oltáriszentségben. Ily imádó sereget gyűjteti, ily királyi szolgálatot szervezni Jézusnak, nagy, szent s magasztos mű s aki azt létesíti, nagy lélek Isten szeme előtt, nagy minden hívő katolikus szív előtt, bármint takarja művét a szerénység tátyolával. S éppen azért, ha az Istenben elhalálozott elnökön csak alapkövét tette volna le e szent és magasztos intézménynek, ha nem is ragyogna szerény alakján negyvennégy évi fáradatlan buzgalomnak dicsőfénye, áldott volna emléke közöttünk. De az Ur Jézus őt még nagyobb szolgálatra hívta s a hűségese szív föl-áldozó szeretettel követte Urának, Mesterének hívó szavát. Negyvennégy éven át állt tiszteletet gerjesztő alakja a szent és magasztos királyi szolgálat élén; s mennyi buzgalommal, mily ragyogó példával!

Azon nemzetből származott, amely törvényeinek élére írta e szavakat: Vivat Christus, qui diligit francos (a száli törvény élén,) éljen Krisztus, aki szereti a frank népet. Azon nemzetből származott, amelynek köréből választá magának az Oltáriszentségben trónoló Jézus, mérhetlen szeretete e szentség titkának s legfőbbesobb csodájának lánglelkű imádóit, tiszteletének lángbuzgalmu terjesztőit; a montcornillonai zárdaszüzet, boldog Juliannát, a kit szent kegyelmével eszközül hívott meg urnapi nagy diadalünnepének elrendelésében; boldog Alcoque Margit Máriát, a paray-le-monialai zárdaszüzet, aki előtt szentséges szívét tárta ki midőn az Oltáriszentség előtt forró imában leborult.

Éljen Krisztus! hangzott folyton az áldott emlékü elnökön szívében, hangzott ragyogó példájában; s Julianna s Margit Mária imádó tiszteletének, lángoló szeretetének az Oltáriszentség iránt hűségese követője volt.

S az Ur Jézus nekünk ajándékozta őt, leányává lön nemzetünknek, a nemzetnek, amely vérevel, sebeivel, hősi halálával századokon át Jézus szent hitének a vele Jézus oltárainak s tabernákulumainak védbástyája volt, Jézus hiteért, oltáriért, tabernákulumáért hűsieselben s állhatatosabban küzdött (Verbóczy: Tripart. Előszó.) minden egyéb nemzeteknél.

Áldott emlékü elnökönk Jézus anyaszentegyházának, a katolikus anyaszentegyháznak hűségese leánya, katolikus hitét, Istenek e ki-monhatatlan ajándékát, (2 Kor. 9. 15.) mindenkor, minden téren bátran vallotta, hűségesen gyakorolta; s bár alázattal s hálával köszönte Jézusnak a nagyra becsülte a kitüntető földi rangot, amelyet neki ősei családjában s házassági szent frigyeiben ajándékoztott, nemességét, — miként nazianzi szent Gergely nővéréről (Gorgoniáról) magasztalólag kiemeli, — (In laudem sororis Gorgoniae.) legfőbb nemességét az Isten képeinek, a melyet a katolikus anyaszentegyház ölében a szentkeresztységben nyert, az Isten képeinek megőrzésébe, az élőképnek, az Ur Jézusnak imánzásába helyezé.

Mai lapunk 4 oldal.

Feladatomon túl terjeszkedném, ha e hűséges katolikus életet bőven vázolnám; e hűséges katolikus életnek csak legfényesebb részét lehet szándékom mindnyájunk épülésére szemünk elé állítani; a legméltóságosabb Oltárszenges iránt mindenkor táplált és tanúsított lángoló szeretetét, lángoló buzgalmát Jézus imádságban az Oltárszentségben s fáradhatatlan buzgalmát ezen imádságnak terjesztésében.

Mondhatjuk róla, amit kedves vérünkről, Árpádházi szent Erzsébetéről, áldott emlékü elnökünk egyik védszentjéről, jegyzett fel életírója: Lángolt az Oltárszentséget egész valójának hevélvel. (Flagrabat erga Sacramentum fervore omnium medullarum. Theod. 2. 10. Montalembert: Sainte Elisabeth I.) Azért vágyódott templomainkba. A legedesebb boldogság honolt szívében e szent helyen levő Jézus lábainál; mily kellemesek a Te hajlékaid erők Ura, rebegé szíve a zsoltárossal, — kivánczok és eped lelkek az Ur tornáczai után, szívem és testem örvendeznek az élő Istenben. (Zsolt. 82. 2. 3.) Hányszor kereste fel az Ur Jézust tabernáculumban! — Hányszor, mily sovárgással kereste fel a lovasberényi park kedves kápolnájában Jézusát! Dénesfán az volt a legnagyobb öröme, hogy lakásáról egyenesen a templom oratoriumába mehetett Jézusát imádni. Jézus szentséges szívére borulni az Oltárszentségben. A legedesebb öröm árasztá el szívét, hogy ott mintegy egy fedél alatt lakhatott mérhetetlen szeretetű Üdvözítőjével, a kinek gyönyörűsége az embernek fiával lenni. (Példab. 8. 31.)

Magasztaló áhitattal kérdé az idéztem szent egyháztudor édes anyjáról, a jámbor Nonnáról: „Az imádságnak mely idej- s helye kerülte ki figyelmét? Mert ez volt a legfőbb, ami vonzotta egész napon át. (Or. 19. partim finebris in laudem patris sui, partim consolatoria in matrem Nonnam.) Ismételtetjük a gyermeki áhitat e szavát áldott emlékü elnökünk buzgalmáról az Ur Jézus imádságában az Oltárszentségben.

Ezen áhitatos lelket, e hűséges leányát, akit szent kegyelmével nevelt magáuk, hívta meg az Ur Jézus, hogy egy áldott áldozári szív vezérelte mellett szent István országának szívében gyűjtösn tabernáculumba elé imádó sereget, szervezve királyi szolgálatát. S a hűséges gyermek lelke hittel (Animosa fides. Hymnus: Landa Sion.) az Ur Jézus jelenlétében az Oltárszentségben s e hittel egyesített lángoló szeretettel kezdé meg elnökni működését. S ez időtől fogva családja s rangja kötelmeinek hűséges teljesítése mellett ezen szent és magasztos egyet ápolására, felvirágoztatására szentelte életét. A budapesti egyet az ő buzgólkodása folytán az ország főegylete lett.

Hány ezer és ezer lélek rebegte azóta, az ő buzgalma folytán, széles e hazában az imát: „Áldassék mindvégig és dicsőítsék az oltárához! Hány ezer és ezer lelket vonzott azóta az ő buzgalma Jézus tabernáculumához és oltárához! Hány közönyös szív táplálkozott azóta, az ő buzgalma folytán, az angyalok kenyerével s telt el imádó hódolattal a legszentebb áldozot iránt! Az Ur Jézusnak hány szegény lakát és oltárát diszítette az ő buzgalma!

A gyermeki szív örömeivel kérdi naz. szent Gergely édes atyja erőnyeit magasztalva; — Ki adott többet a templom kincstárába? (Or. 19.) Elmondhatjuk ugyanazt az áldott emlékü főúrnó elnökni áhitatos buzgalmáról az Ur Jézus templomainak s oltárainak diszítésében.

De bármily lakadatlan, mondhatjuk bámulatos volt buzgalma a szegény Jézus szegény hajlékainak s oltárainak diszítésében, az egyet legelső, legfőbb feladatának ismeré s hirdette mindenkor az Ur Jézus imádsását s a gyakori áldozását. S amit áhitattal vallott s hirdetett szavával, azt vallotta és hirdette ragyogó példájával is.

(Folytatása következik.)

Utóhangok a kongressusról.

Elmult, a mire annyira készültünk, lezajlottak a kongressusok napjai Pest városában. A kath. körök, ker. szövetkezetek, az oltáregyletek üléseket.

Isteni tisztelet nyitotta meg az üléseket. Így van ez rendjén! Szálljon le az ő szent malasztja, világosítsa meg az elméket az igazság megismerésére, indítsa meg az akaratot a cselekvésre. Tanulni mentünk fel, cselekedni jöttünk haza.

Mily különbség van egyházi ének és egyházi ének között. Szerdán kiváló énekesek adtak elő énekdarabokat, csütörtökön a kispapok kara énekelt Gregorián darabokat. Mily különbség! A szerdain lehetett volna változtatást tenni.

Emlékezzünk vissza a tanítók kongresszusára, ki felejté el azt a magasztos zászlószentelési ünnepélyt? S mit énekeltek akkor? A jelen voltak egy szívvel egy lélekkel énekeltek: „Aldozattal járul hozzát”, „Imádkunk szent ostyá”, s e két ének könnyet esalt ki a szemekből, oh, mert oly szépen hangzott, egy ország ajka énekelte: „áldd meg országunkat, mi magyar hazánkat!” Ez énekek hiányoztak, talán jövőben másképen lesz.

A gyűléseken 300-nál többen jelentek meg, de ez a szám némileg lepadt a szövetkezeteknél, mert azzal egy időben az eucharisztikus kongresszus tartott, mely többet elvont a szövetkezeti ügytől. Egy helyes káplánnak távol kellett lenni a szövetkezeti kongressustól a ki pedig szövetkezeti téren annyit tesz, amennyit több ember vajmi nehezen képes véghez vinni. Csodáljuk Kántertől, hogy így rendezte, csodáljuk Gyürkytől, hogy nem lépett fel az egyidejű kongresszusok hátránya ellen.

A gyűléseken világiak és egyháziak vegyesek voltak. Igaz, sok pap volt jelen, de a világiak mégis felülmúlták a papok számát. Bár megégsz anyyi pap lett volna ott, bár kétszerannyi, hadd hallottak volna, hadd lelkesedtek volna, a népek legálább lenne reménye, hogy sorsa jobbra fordul!

Vigasztaló s örömteljes ránk nézve, hogy megyénkbel 15 pap volt jelen megégsz anyyi világal. Szomorú azonban, hogy egy pár kath. kör még csak nem is képviseltette magát.

A kik telmentek a gyűlésekre, nem bánták meg. Rakovszky és Prohászka beszédje megérdemelte az utat. Két lelkes ember gyűjtötte lángra a szíveket. Kik első nap eltávoztak, csak sajnálhatták, hogy a második nap nem voltak jelen. Prohászka beszéde volt a két nap koronája. Bár hallhatták volna mindenütt az ő beszédét, mennyi lelkesedést meríthetne belőle egyházi és világi egyaránt!

Egy hiányosságot azonban észleltünk mindkét gyűlésen. Arról beszéltek csak, hogy mit tegyünk, hogy mit kell tennünk a jövőben, de azt elmulasztották megbeszélni, hogy a mit eddig tettünk, jól tettük-e? Helyén való lett volna, hogy az elnökök számára külön egy órát fentartottak volna, hogy a körök sikerdus vezetését, felolvasásokat, tagsági díjakat megbeszéljék, a visszaéléseket megszüntessék. Epen így a szövetkezeteknél is. Mert mit ér az, ha csak mindig új váratok állítunk fel, a meglevők fentartásáról azonban megfeledkezünk?!

Most azonban ne bántson ez bennünket, gondoljuk meg, hogy egy ember, az áldott lelkű, fáradhatlan Gyürky műve a két napi gyűléshez, a kitől nem várhatjuk azt, hogy a legkisebb részletekre is kiterjeszkedjék.

Jövőre talán másképen lesz, mert lesz rendszeres kath. nagygyűlés, hol az egyes szakosztályok megbeszélhetik ügyes bajos dolgaikat.

Nem is lehet másképp reményünk, hogy ügyünk diadalt arat, hacsak gyűléseinket nem rendszeresítjük és ügyesen nem rendezzük. 500-on felül van már kath. kör s hány kath. egyesület van már, tudományos, társadalmi és szeretet egyet, mikor fognak ezek gyűlésezni, hogy most oly ridegen visszavonultak a kongressustól? Nem azért alakultak amaz egye-

tek, hogy nevet kapjanak, hanem, hogy a cél-nak megfelelően működjenek. Ki tehát azokkal az egyletekkel is a sikra, egyesüljenek, tömörüljenek hogy egyesíthessenek.

Az éljenzések elmúltak, elhagytuk a budapesti kath. kör palotáját. Haza jöttünk saját körünkbe. Nem emléket hoztunk magunkkal, hanem lelkesedést, mely kiható és kitartó munkára buzdít bennünket.

Használjuk fel a téli estéket! Tömörítsük az embereket, hol kath. körök nem léteznek, szövetkezzünk, hol kath. körök vannak! A munka a miénk, az eredmény a hazáé. A kis méh is másnak gyűjté a mézet. Azért „munkára fel!” — mondotta Zichy János gróf.

Egy jelenvolt.

UJDONSÁGOK.

— **A pinceváltság.** A fogyasztási adó bizottság ma délután Nemsits Gyula pénzügyi tanácsos elnökle alatt ülést tartott, mely alkalommal a p. ü. tanácsos ismertette a pinceváltság jelenlegi ügyének stádiumát. Az elmúlt hétfőn báró Fiáth Pál főispán és Havranek József polgármester személyesen jártak fenn ez ügyben a pénzügyminiszteriumban, hol Gränzenstein államtitkár azt ajánlotta nekik, hogy teljes bizalommal tegyenek fölterjesztést a miniszterhez, ki kétséghívül méltányosan fogja az ügyet elintézni. A fölterjesztést legközelebb elküldik a miniszternek.

— **Marbik Sándor temetése.** A nagyszivű, csöndes embert tegnap délután három órákor temették a Jókai-utca 18. sz. házból a Szentháromság temetőben levő családi sírboltba. A gyászszertartáson megjelent a város tisztikara, élén a polgármesterrel, csaknem teljes számban. (Csak egy koszoru volt a koporsón: a város koszoruja, páma és chrisanthém, a széles tekeke szalagon ezzel a fölírással: „A szegények jeltetőjének — Szekestejérvár sz. kir. város közönsége.” Diszruhás városi hajduk álltak kardosan, csakókan. annak a teteme körül, a ki sohasem viselt mást, csak kopott kabátot, hogy annál többet juttathasson az éhező szegényeknek, — hanem közönség az alig volt a gyász-néház udvarán. A városi tisztikaron kívül alig néhány öreg ur és asszonyság volt ott. A boldogultnak régi jó ismerősei, meg egy kisedd tüzöltő csapat. Mivel az elhunytak közeli rokonai nincsenek, a városi hatóság a temetés után nyomban lepecsételtette az egyszerű lakás ajtaját.

A megboldogult életéből, mint igen jellemző apróságot, érdemesnek tartjuk a feljegyzésre, ama különös adomány történetét, melyet kevéssel halála előtt az árvaházi szt. Vince nővéreknek juttatott. Marbik Sándor ugyanis állandó törzsvendége volt a kávéházaknak, hol nem kártyázott és nem billiárdozott ugyan, csupán néhány újságot olvasott végig megszkott feketéje mellett. A feketét azonban keserűen itta, a ezukrot pedig hazavitte mindig s otthon gyűjtögette szorgalmasan. A multkor megkérdezte egyik barátjától, vajjon szivesen fogadnák-e az árvaházi apázák, ha némi koczkaezukrot küldene nekik ajándékba. A megnyugtató válasz után csakhamar egy talicskás hordár állott meg az árvaház előtt és 4. mond: négy zsák ezukrot adott át a meglepett főnöknek. Marbik Sándor küldte.

— **A megyei közkórház építő bizottsága** tegnap délelőtt Szüts Artur főjegyző elnökle alatt ülést tartott, melyen az építés vezetésével megbízott Hübnér Jenő műépítész bemutatta a munkatervet. Jelen voltak: Molnár Béla, dr. Szabady József, Quirin Gusztáv, Krécsy Miklós, Udvardy Nándor, dr. Révy Ferencz, Balassa

Sándor és Hübner Jenő. A bizottság, tekintettel arra, hogy Hübner a kórház építésének befejezését és teljes felszerelését 1900. október végére kilátásba helyezte s így a kórház az 1901. évi január 1-én már megnyitható lesz, ezen időre kívánja a kezelő személyzet beállítását is. Együttal a bizottság felkérte dr. Révtyt, hogy a kórház szervezési szabályainak tervezetét további tárgyalás végett az alispánhoz terjessze be.

— **Iskolaszéki tagok választása.** A községi iskolák tenitőtestülete tudvalóleg három tagot küld saját kebeléből az iskolaszékebe. Mivel a jelenlegi tagok mandátuma f. november hó végéig lejár, a testület ma Göbel J. György elnöke alatt ülést tartott, melyen az új iskolaszéki tagokat megválasztották. Megválasztották pedig jelentékeny szavazattöbbséggel Szirbek József, Vida Dezső és Nyéki Jenő községi tanítókat.

— **Mentők országos értekezlete.** Széll Kálmán a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök f. hó 19-ére, vasárnap délelőtti 10 órára az új városbáza közgyűlési termébe országos értekezletet hívott egybe, a melyben az összes törvényhatóságok, városok és megyék, valamint a tiszti-, járási- és egyéb orvosok vesznek részt. Az értekezleten maga a miniszter elnököl s éppen azért kellett 12-ről 19-re halasztani annak megtartását. Az országos értekezletet megelőzően 18-án, szombaton délután fél 5 órakor előértekezlet lesz a mentők palotájában. Az országos értekezlet napirendjén a miniszterelnök megnyitja és az előértekezlet javaslata. valamint a mentőegyesület igazgatójának indítványa áll arról a kérdéssel, hogy mi módon lehet a mentés és első segítségnyújtás ügyét országosan rendezni, illetve a közegészségügyről szóló 1876. évi XIV. törvényeknek ide vonatkozó rendelkezését végrehajtani. Az értekezlet után ködfátyolképpen mutatja be az igazgató az első segélynyújtás műveleit, azután 12 óra felé mentőgyakorlatot a Markó-utcai állami felső reáliskolában, végre 2 órakor közebed a Royal-szállodában. — Az értekezleten — mint már említettük — a székesfejérvári mentőegyesület Reé István főkapitány és dr. Bierbauer Viktor t. főorvos fogják képviselni.

— **Névmagyarosítás.** Grünbaum Sámuel nádasdi illetőségű székesfejérvári lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Gündör“-re változtatta.

— **A község figyelmébe.** A városi hatóság a következő hirdetményt bocsátotta ki: Az állami italmérési jövedékről szóló 1899. XXV. t. cz. 17. §-a értelmében az italmérők és kismértékben elárúsítók terhére az italmérési illeték 1900—1902. évre terjedő 3 évi időszakra újból megállapítandó lévén, a törvény végrehajtása tárgyában folyó évi 67884. szám alatt kibocsátott pénzügyminiszteri utasítás 17. §-a értelmében az illeték mérvének megállapításánál alapul szolgáló s a helybeli m. kir. pénzügyőri biztos által elkészített egyéni összeírásai jegyzékek a városi pénzügyi tanácsosi hivatalban f. évi november hó 17. napjától 24. napjáig közszemlére kitéve lesz. hol az az érdekeltek által betekinthető; az összeírásai jegyzékekben kitéve forgalmi adatokra nézve az érdekeltek bármelyike, az ipartársulatok vagy kereskedelmi testületek részéről észrevételek tehetőek; az észrevételek írásban a fenti határidő alatt a városi hatóságnál nyújthatók be.

— **Házi tolvajok.** Halász Gedeon k. nyéki földbirtokos már régebb idő óta tapasztalta, hogy háza tájékán tolvajok garázdálkodnak, ezideig azonban egyet sem sikerült megcsipni. Most a napokban végre tetten érte Csapó János, Borica Sándor, Ombricsk István és Nemes István cselédjeit, midőn azok a padlást fölfestették s onnan nagyobb mennyiségű takarmányt vitték el a községben levő orgazdákhöz. A négy jómódat az orgazdákkal egyetemben feljelentették a székesfejérvári kir. törvényszéknél.

— **Az ajánlott levelek.** A kereskedelmi miniszternek nagy a panaszja, a miért nálunk még mindig annyi az ajánlott levél. Európa nyugati államaiban a leveleket csak két százalékat küldik ajánlottan, nálunk csaknem négyszerannyit sőt a hivatalok ötször ennyit is. A miniszter azt tartja, hogy a rég mult időben ez szükséges lehetett, de ma már a közönséges leveleket is akkora gonddal kezelik, hogy nem igen veszthetik el egy sem. Ezért a belügyminiszter arra utasítja a hatóságokat, hogy csak azokat a leveleket adják föl ajánlottan a postára, a melyekben vagy pótolhatatlan okiratok vannak, vagy határidő kitűzéséről van szó.

— **Telefon.** Az első magyar általános biztosító-társaság székesfejérvári főügynöksége a helybeli közhatalmatu telefonhálózat előfizetői közé 90. szám alatt bekapcsolatott.

— **Adóelengedés „lisztharmat“ szőlőbetegség esetén.** Az 1883. évi XLIV. t. cz. értelmében az elemi csapások által okozott természeti eseteiben adóelengedésnek van helye. A „lisztharmat“ (Oidium Tuckeri) nevű gomba a folyó évből az ország sok vidékén jelentékeny kárt okozott a szőlőkben, minthogy azonban ezen szőlőbetegség az idézett törvényben felsorolt azon elemi káresetek közt, melyek adóelengedésre igényt nyújtanak, nincsen felemelve, kétség merült fel, vajjon a „lisztharmat“ által okozott károk esetében kaphatnak-e a szőlősgazdák adóelengedést. A pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszter felkérésére ez ügyben folytatott tárgyalás alapján f. é. 85.666. szám alatt kiadott körrendeletével kijelentette, hogy a „lisztharmat“ szőlőbetegség által okozott kár oly elemi csapásnak tekintendő, melynek alapján adóelengedésnek van helye.

— **Szobátüzek.** Tegnap este 9 óra tájban a nádor-utcai Flits-féle fűszerüzlet alkalmazottjai észrevették, hogy az épület hátsó részében levő Weichinger-féle szabóműhelyben világosság van. Gyanusnak találták a dolgot, mert azon időtájt már senki sem szokott a műhelyben dolgozni s odasietve látták, hogy a kályha előtt levő széntartó lobogó lánggal ég. Hihetőleg valami behullott szikrától gyuladt meg a vasaláshoz használt szén. A tüzet gyorsan eloltották, mielőtt nagyobb veszedelmé származhatott volna belőle. — Ma délelőtt 11 órakor pedig a kigyó-utcai Lipp-féle házban okozott nagy riadalmat egy kisebb tüzeset, mely azonban komoly veszedelmet okozhatott volna, ha az éjjeli órákban történnék. Özvegy Schlechter Ferencz nő lakásán tegnap délután kényényt égettek s még akkor gyuladt meg a kényénybe épített gerenda. Akkor természetesen nem vették észre, ma már azonban a lapangó tüz átégte a szoba mennyezetét, s a szoba lassankint megtelt füsttel. Schlechternek lármát csapott, mire a közelben levő központi őrnyáronál a tűzoltók egy géppel odasiettek és hamarosan eloltották a tüzet.

— **A babaasszony bűne.** Egy Binder Francziska nevű 14 esztendőös bieskei leány e hó elején azzal a szándékkal kereste fel a községben lakó Bán Istvánné babaasszonyt, hogy bűnös szerelmének gyümölcsét vele eltüntettesse. Néhány napig Bánnánál tartózkodott, azután ijeszítően elváltozott állapotban került haza. Az ismerősök gyanakodni kezdtek s a szállongó beszéd eljutott a csendőrköz, kik nyomban vizsgálatot indítottak a rejtélyes eset földerítésére. A baba hazugsággal akart kimentekülni a hinárból, azt állítván, hogy a leányt fejfájás ellen gyógyította, azonban midőn a megejtett házkutatás alkalmával a trágyadomb alatt megtalálták az alig hat hónapos magzat tetemet, kénytelen volt mindent bevallani. Az elvetemült asszonyt azonnal letartóztatták és bekisérték a székesfejérvári kir. ügyészséghez, a súlyos betegen fekvő leányt pedig egyelőre a községi előjáróság felügyeletére bízták.

— **A fogadatlan prókator.** Egy régi magyar közmondás meglehetősen ilány értékben állapítja meg a fogadatlan prókator fizetését, de az még megjárja, ahhoz képest, a mit László István abai lakos kapott hasonló beavatkozásért az elmúlt vasárnapon. Az egyébként csöndes lelkületű ember este kilenc óra tájban vagy

hatodmagával bor mellett beazégetett Friedmann Lipót vendéglőjében. Szó közben László szeméretvetette Kajári Ferencnek, hogy nemrég elüldöztek Galambos Imre komjától azt a fehér-személyt, aki vele vadházaságban élt és kemény megfedette a kompiát, egyben némi meglakoltatást is helyezvén kilátásba. László később fölzihelődött és hazafelé indult, a megdorgált társaság pedig tisztos távolságban követte. Utközben egy félreeső helyen körülfigyelték és ütlegelni kezdtek, László azonban valahogy kiszabadította magát a gyöngédtelen karok közül és lakására iramodott, a többiek utána. A tulajdon udvarán elfogták és kegyetlenül összeverték, Fekete Ferenc pedig egy késével veszedelmesen összeszurkálta. A verkedőket följelentették a székesfejérvári törvényszéknél.

— **Szegénységi bizonyítványok.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a személyes bélyegmentességet biztosító szegénységi bizonyítványok tárgyában következő körrendeletet bocsátotta ki valamennyi törvényhatóság közönségéhez: Tapasztaltatván, hogy a szegénységi bizonyítványoknak a bélyeg-és illeték-szabályok kiegészítő részét képező illetéki díjgyezék 84 tétel 12 pont b) alatti második bekezdése szerint eszközöndő lelkesítő megerősítése, részint az illetékes lelkesítő hivatalok távolsága miatt, részint azért, mert a lelkesítő az előbb terjesztett szegénységi bizonyítványok láttamozását újabb több esetben megtagadták, de egyéb más okokból is késédmesen, vagy egyáltalában nem volt eszközölhető, minek következtében a törvényesen biztosított személyes bélyegmentesség a legtöbb esetben nem volt érvényesíthető és ebből a felekre sérelem háromlott: ennél fogva kijelentem, hogy a fentebb jelzett célra az illetékes közigazgatási hatóság által a szabályszerű feltételek mellett kiállított szegénységi bizonyítványok, habár nem foglaltatik is azokon lelkesítő megerősítés, teljes érvénynyel elfogadhatók.

— **Nagy jétékony sorsjáték a Budapesti Poliklinikájára.** A közönségnek most azon ritka alkalom nyílik, hogy kicsiny összeggel rendelkező jétékonyosság oltárán, s amellet megnyitja ön-maga előtt Fortuna asszony arannyal telt bőségszaruját. A Budapesti Poliklinika javára rendezett jétékonyozású sorsjáték nemcsak arra törekszik, hogy az egyesület nemes jétékony céljait szolgálja, de egyuttal a játék olyan esélyeit nyújtja a résztvevőknek, aminőhöz hasonlókat semmiféle hasonló vállalat eddig nem nyújtott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900. január 4-től — márczius 6-ikáig megtörténik, — egy 100,000 koronás, s 5, egyenkint 20,000 koronás főnyereményt, azonkívül még nagyszámu 5000 koronáig terjedő kisebb nyereményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200,000 koronára rög, minthogy az összes sorsjegyek, még a már kihúzottak is résztvesznek az összes húzásokban, minek következtében, ha a szerencse kedvez, meg lehet ütni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt. A nyerő kívánságára a nyereményeket 20% levonásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely minden rendes elárúsítónál kapható, — csak 1 koronába (50 kr.) kerül.

Színház.

November 14.

Kaméliás hölgy. Ez a nap a Gazdy Aranka napja volt. Egészen az övé. Igaz, hogy Gauthier Margit olyan alak, a melynek érdekessége mellett rendszerint csak alig szoktuk észrevenni a többi szereplőket, de ezt a kiváló érdeklődést meg is kell érdemelnie a művésznőnek, ki ezzel a maga nemében páratlan szereppel megpróbálkozik. Meg kell mutatnia egész lelkét, tudását el kell hitetni a hihetlent és ragyogtatni a bukásában is fenségesnek maradt női lélek minden fényességét. És Gazdy Aranka meg is érdemelte azt az érdeklődést, melylyel a kis-számu, de válogatott közönség-jelenetéről jele-

netre követte igazán művészi játékát. Nem volt ugyan ez az alakítás minden fogyatkozás nélkül való, de hát ebben a fiatal korban még senkinek sem sikerült elsajátítani azt a számtalan apró művészi fogást, melylyel a nagy művésznők ezt a szerepet kiszínezni szokták; ám mindazonáltal igaz gyönyörűséget találunk a játékában. A Dumas gondolatában megszületett kaméliás hölgy volt ő, a kit elfásít, kiláraszt a bűnös, tévesztett élet, már lemond a soha nem ismert ideál kereséséről, melyre értelmetlennek tudja magát, megijed, mikor lobbort vet a szive attól a lángtól, mely a gyönyörben emészté meg törékeny testét s elmulása előtt megtisztult az igazi, mélységes szerelemben. A fiatal művésznő az első felvonás végjelenetében találta el az igazi hangot s a hogy ezzel fölmelegítette a közönséget, egyre fokozódó hatással játszott tovább. Legmegragadóbb volt a harmadik felvonás nagy jelenetében, mikor Armandtól elbucsnzik. A hogy sirt, vonaglott, a mint ölelte Armandot a szerelem minden rajongásával, az már nem is volt játék, hanem a szív minden idegszálával átérzett őszinteség. Megdöbbenően szép volt a negyedik felvonásban, midőn a félrevezetett Armand megvádolja és a szeme közé szórja a pénzt. Csak összeroskadt az a kimerült test egy szürnyű sikoltással, de a szemében a megbocsájtás ragyogott. Az utolsó felvonás haldoklási jelenete méltó volt a többihez. Nem pőzolt, nem kereste a hatást, úgy halt meg, mint a kit utoljára megérint a boldogság lehellete, úgy hanyatlott vissza Armand karjaiból, a hogy lehull egy fehér virág, halkán, csöndesen.

A közönség minden nagyobb jelenet után őszinte tapssal adózott kedvencének és Gazdy Aranka — ismételjük — igazán megérdemelte ezt a meleg tüntetést. Még sok és nagyobb hatást fog elérni ebben a szerepében, ha magát szorgalmasan tökéletesíteni igyekszik és több inállóságot visz ábrázolásába.

A többi szereplők közül megemlítjük *Kalmárt* (Armand,) ki meglehetősen szintelen volt ugyan az érzelmesebb jelenetekben, de negyedik felvonásban, ahol féktelen dühvel támad Margit ellen, már fölmelegedett. Eléggé jók voltak: *Borsitzky, Déri, Krémer* és *Kovács Szepessy* igeu elfogadható alakítást nyújtott volna az öreg Duval szerepében, ha kevésbé merev és jobban megtanulja a szerepét. A sugó különben elég értelmesen szavalt.

Nov. 15.

Dr. Szeleburdi. Kikapós férfiak, kiknek züllöttségénél csak a hülyeségük jelentékenyebb, félkegyelmű, léha ingyenélők, orezátlan örömeleányok — ime a „kitűnő ujdonság“ alakjai Badolai Dávid holmi kalandba keveredik egy elkopott orfeumhölgygel, ki vadházasságban él egy fogtechnikkussal. A fogtechnikus kérdőre vonja s ez, hogy könnyűszerrel megmeneküljön, egy barátjának nevét vallja be a magáé helyett. Ez a névcsere aztán meglehetősen kellemetlen helyzetbe sodorja a barátot, a ki polgári foglalkozására nézve ideggyógyász és Mérey Kamillnévre hallgat. Fiatal felesége féltékeny nyé lesz — voltaképen nem alaptalanul — és a megtorlás gondolatától pillanatra elvakítva, meghallgatást ígér férje asszisztensének, a szeleburdi Bencs Virgínek, ki folyton szerelmi vallomásokkal üldözi. Egy éjjeli mulatóba kísérteti magát a kergető ijával, hogy ott férje hűtlenségéről bizonyosságot szerezzen, azonban mégis megijed tetteinek következményeitől és

viesszafordul, mielőtt valamit látott volna. Pedig szép dolgok történnek abban az Olympusnak nevezett mulatóban. A férj, a barát s a kitartójától megszökött örömeleány összetalálkoznak ott egy szeparében, melynek titkos ablakain kíváncsi naplopók drága pénzért szemlélik észrevétlenül a pástörörák gyönyörűségeit. Egy ocsmény jelenet következik most a hátára és az ideggyógyász barátja között, melyet a rejtekajtó elfedező ugyan, de mindenki megért, majd a kalandról értesített feleség hálókosztümben beront s egyidejűleg a többi érdekelt és megjelenik a szeparében, hol mindezek együttvéve pokoli szcénát idéznek fel a meglepett latrok rémületére. Végül azután a jóindulatu szerző kegyesen kibogozza a rémségesen összekuszált „fonalakat“ s a himpellérek boldogan ölelik keblükre a kibékült aszonyokat. A baj mind a szeleburdi nyakába szakad, ki kétségbeesve, egyéb megoldás híján megszökik. Egy-két őszinte derültséget keltett józú bolondság tarkítja a merőben francia

utánzatu ledérséget, mely aligha lesz hosszú életű a földön. Üres ház, vonatott előadás- agyonfárasztott sugó: a premiere képe és eredménye. Többé-kevésbé hálás szerepeikben kitűntek: *Holéczy, Gazdy, Kovács, Borsitzky, Szentmiklósy Déri* és *Krémer.* F—y.

Gabonaárak.

— 1899. november 16. —

Buza	7.40—7.60.
Rozs	5.80—6.00.
Arpa	4.50—6.00.
Zab	5.40—5.80.
Kukoricza	4.20 — —

Felelős szerkesztő: *Chay Antal.*

Fejérmegyében Sárbogárdtól kocsin egy órányira a kis-loóki pusztán 40 kat. hold különböző korú tölgy és akáczafa-erdő fája november 27-én reggel 9 órakor a helyszínén tartandó árlejtés útján egészben vagy parcellánként eladó.

Bővebb felvilágosítást ad **Csányi Ferenc** urodalmi intéző **Kis-Loók u. p. Sárbogárd.**

PFINN JÓZSEF Alapított 1858-ban.

Telep: **Falotai-utca 23. „CONCORDIA“**

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Súgóy-írni: **CONCORDIA SZÉKESFEJÉRVÁR** Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas“ szálloda átelében.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

••••• Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. •••••

••••• Vidéki megrendelések távirat útján is elinteztetnek. •••••

••••• Sirkoszorúk! •••••